

Trends & Ontwikkelingen

Inleiding

Zoals u weet wordt er druk gewerkt aan het opstellen van de omgevingsvisie voor Hollands Kroon. Hiervoor is een bestuursopdracht opgesteld en zijn er vier dragers gedefinieerd: 1. De strategische visie, 2. Bestaand beleid, 3. Co-creatie en 4. Nieuwe kennis en inzichten.

Bestuursopdracht
Omgevingsvisie
Versie 1, Juni 2014

Flexibel dus een dynamisch document. ← →

Een visie-document waarin op hoofdlijnen duidelijke keuzes gemaakt worden of richting wordt gegeven (bandbreedtes aan te geven waarbinnen ontwikkelingen en initiatieven mogelijk zijn).

De strategische visie,
Het coalitieakkoord.

Uitgangspunt is om dit recente beleid in de omgevingsvisie 1:1 mee te nemen (tenzij uit een evaluatie blijkt dat dat dit verbeterd kan worden).

Intensieve burgerparticipatie,
Co-creatie en samenwerking (o.a. De Kop Werkt! & Stake holders).

Nieuwe kennis en inzichten.

Omgevingsvisie is een laag dynamisch instrument waarin het beleid voor de lang(re) termijn is opgenomen.
16-12-2014+ prof. dr. Frans Tonner

Kans!

2. INLEIDING

De eerste ronde van co-creatie heeft plaatsgevonden en de resultaten hiervan zijn opgenomen in het METT-platform. Hierin zijn richtingen en keuzes verzameld en deze worden aangeboden voor reacties. Om hier goed op te kunnen reageren is het ook van belang dat er inzicht is in *trends en ontwikkelingen*, horende bij de drager 'nieuwe kennis en inzichten'.

Veel toekomstvisies blijken niet toekomstbestendig. Uit de praktijk blijkt dat korte termijn ambities vaak wel worden opgepakt. Ambities voor de langere termijn waren vooral gebaseerd op (economische) groei en die blijken voor nu niet meer richtinggevend. Ook al zal de economie op termijn weer opleven, de trendwatchers, analytici en media hebben ondertussen de denkrichting wel bepaald. Toch is het niet meer zo zeker wat de toekomst brengt.

Voor een aantal trends is de lijn naar de toekomst met zekerheid door te trekken. Voor een aantal trends is die zekerheid er niet. Zo krijgt Nederland, en dus ook Hollands Kroon, zeker te maken met vergrijzing. Het is goed kennis te nemen van deze trends en na te denken over de scenario's die de gemeente Hollands Kroon raken. Ook al is niet zeker hoe de toekomst zich ontvouwt, wat wel kan is inschatten wat belangrijke keuzes in zo'n situatie zijn en daar pro actief mee om gaan. Deze opgaven en keuzes passen in een integraal strategisch beleidskader.

Leeswijzer

Zoals al aangegeven is de toekomst niet meer zo zeker te voorspellen. Voor verschillende onderzoeken zijn er ook onderzoeken, die deze weer weerleggen. In dit document gaan wij informatie aanbieden, getrapd zodat naar gelang behoefte verdiept kan worden. Want er is heel veel informatie. Er worden diverse thema's benoemd en deze zullen voorzien worden van een korte inleiding en daar waar mogelijk de relevante aspecten voor Hollands Kroon weergegeven. Eerst zullen een aantal korte colleges aangeboden worden over diverse aspecten van de omgevingswet in de breedste zin. Vervolgens zullen verschillende onderwerpen binnen de thema's, *wonen en zorg, toerisme en recreatie, groen, ondernemen* en *water* aan de orde komen:

Wonen en zorg

Ondernemen

Groen

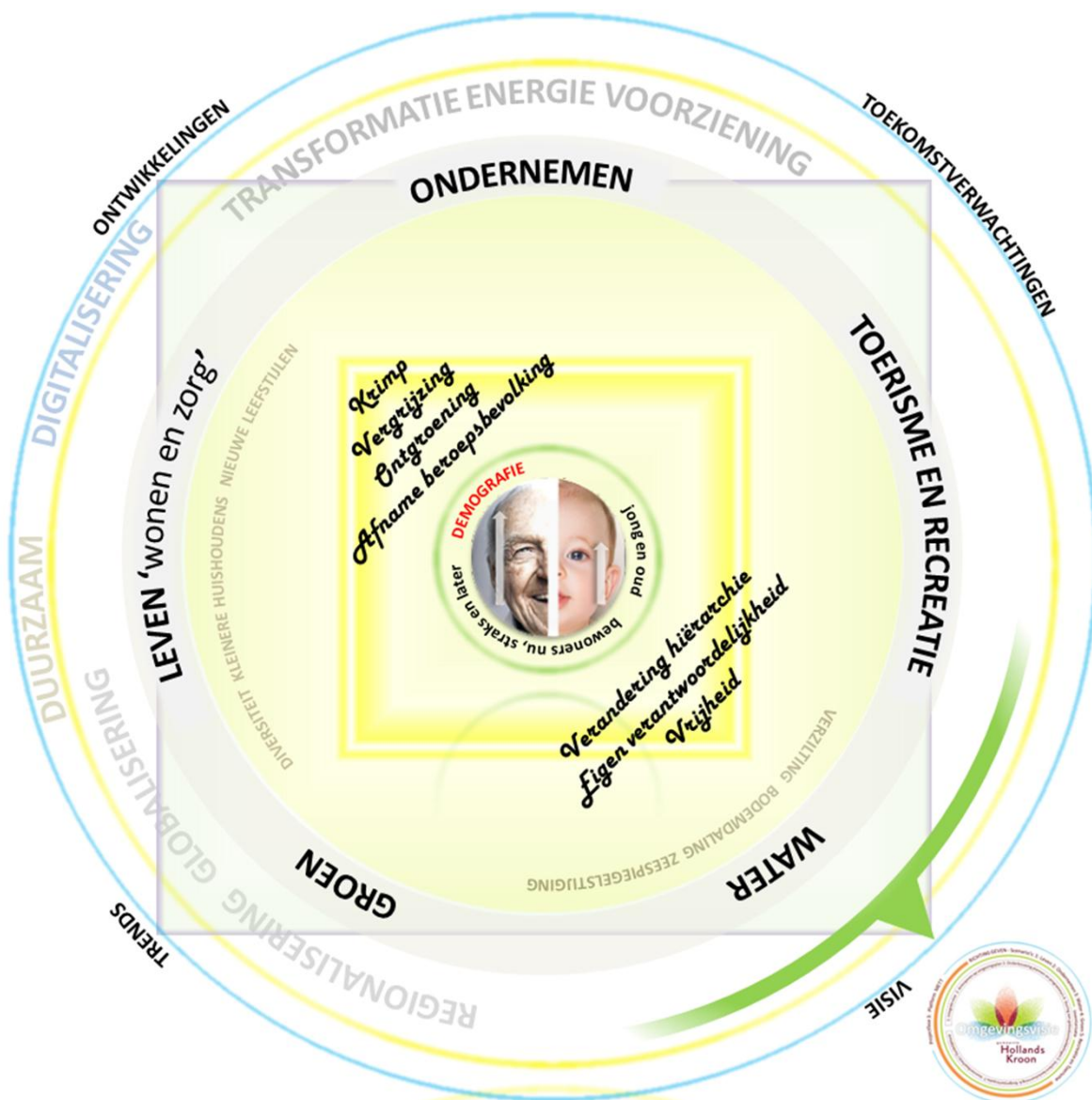

Toerisme en recreatie

Water

Hierna zullen de beleidsmatige ontwikkelingen aan de orde komen. Tot slot verwijzen wij naar een aantal goed sites waar veel informatie naar behoefte of specifiek onderwerp verder bekeken kunnen worden.

Colleges (bron 'www.omgevingswet.pleio.nl')

De Omgevingswet kent veel aspecten die het verdienen extra belicht te worden. Bekijk hiervoor de 7-minuten colleges, waarin experts vanuit hun eigen achtergrond verschillende facetten van de Omgevingswet bespreken en krijg een beeld bij thema's zoals de voordelen van integraal werken en meer flexibiliteit. En de praktische consequenties van het werken met een omgevingsvisie en het omgevingsplan.

College 1: Tjerk Wagenaar over gebruikruimte

De omgeving gaat de komende decennia drastisch veranderen. De Omgevingswet geeft de spelregels om dat op een goede en eenvoudige manier voor elkaar te krijgen. Centraal concept daarbij is de 'gebruiksruimte', waarbij bedrijven, burgers en overheid er samen voor moeten zorgen dat afgesproken omgevingswaarden binnen de gestelde grenzen blijven.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=En9NvdKFyNk

College 2: Ed Nijpels over hoe de Omgevingswet zorgt voor duurzame projecten

De doelstelling van de Omgevingswet is actief. De Omgevingswet zorgt er niet alleen voor dat de leefomgeving goed is, maar ook dat die wordt verbeterd. Juist door met alle betrokkenen vooraf te kijken wat je met een gebied wilt, kun je beter afwegen of initiatieven passen in de visie van een duurzaam in te richten gebied.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=jr4C95skSsE

College 3: Liesbeth Schippers over vertrouwen: geregisseerde eigen verantwoordelijkheid

Vertrekpunt van de Omgevingswet is vertrouwen. Over en weer. Tussen de overheid, de markt, burgers, bedrijven en andere overheden. Een wet kan de basis vormen voor meer vertrouwen door minder regels te stellen. En een uitnodigend stelsel met bewegingsvrijheid die geregisseerde eigen verantwoordelijkheid mogelijk maakt. Dit vraagt bestuurlijke durf, loslaten en het nemen van risico's zonder dat je de afloop weet.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=mj4xkNS1F5Y

College 4: Natasha Groot en Michiel Koetsier over het samen werken aan een integrale omgevingsvisie

Een belangrijk doel van de Omgevingswet is het bevorderen van de samenhang van beleid voor de fysieke leefomgeving. Die integrale benadering vindt zijn uitdrukking in de omgevingsvisie. Een nieuw instrument dat in de plaats komt van de structuurvisie, delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoersplannen, delen van nationale en provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=dP8ichlCS3E

College 5: Hans Alders over integraal werken en brede participatie

Vermindering van onderzoekslasten onder meer door digitalisering. Dat is wat de Omgevingswet beoogt. Fred Hobma, universitair hoofddocent Bouwrecht van de TU Delft, ziet daarvoor kansen. Volgens hem zijn veranderingen ook nodig om tijd en geld te besparen. Door de jaren heen zijn er veel (wettelijke) onderzoeksverplichtingen gekomen voor onderwerpen als geluid, bodem, flora en fauna en geluid. Dat maakt adequaat inspelen op de veranderende vraag onmogelijk. Zo duurde het in de jaren zeventig 14 maanden voordat een bouwproject kon starten; inmiddels is dat 70 maanden. En om problemen bij de rechter te voorkomen wordt heel veel extra onderzoek gedaan, met bijbehorende kosten. Nu is best veel aanwezig maar vaak niet goed vindbaar of bruikbaar. Sterk inzetten op digitale informatievoorziening noemt Hobma een wenkend perspectief.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?v=T3_A8PRufKc

College 6: Bert Rademaker over de winst van één omgevingsplan.

Het omgevingsplan is één van de nieuwe instrumenten die alle regels uit de huidige bestemmingsplannen gaandeweg bij elkaar brengt in één gemeentelijke regeling, vertelt Bert Rademakers. Het omgevingsplan is een logisch vervolg op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die ervoor heeft gezorgd dat je via één aanvraag, meerdere activiteiten tegelijk kunt aanvragen via één loket, bij één bevoegd gezag en via één procedure. Volgende stap is om ook de inhoudelijke regels op het terrein van de leefomgeving te bundelen in één omgevingsplan. Dit voorkomt botsende regels, vermindert de regeldruk en zorgt voor samenhangende regelgeving voor de leefomgeving, aldus Rademakers.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=cn6C2jPimw4

College 7: Flip ten Cate over ruimtelijke kwaliteit

De goede omgevingskwaliteit die de Omgevingswet beoogt, is gericht op een gezonde en veilige leefomgeving. Omgevingskwaliteit is moeilijk te meten, stelt Flip ten Cate, directeur van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Het gaat daarbij om aangenaam wonen, werken en leven op plekken waar je je prettig voelt. Dat kun je niet meten, maar je kunt het wel weten, stelt Ten Cate. Het heeft niet alleen waarde voor het individu, het is ook van nationaal belang omdat omgevingskwaliteit invloed heeft op het welzijn van mensen en het behoud van de waarde van gebouwen en bedrijven. De Omgevingswet geeft meer ruimte om af te wijken van de normen. Waardoor het ook mogelijk wordt te werken op plekken die bijvoorbeeld niet aan de geluidsnormen voldoen maar waar veel positiefs tegenover staat. De meerwaarde van het project wordt dan gekoppeld aan wat de gemeenschap graag wil en wat door de gemeente is vastgelegd in bij voorkeur een omgevingsvisie. Waardoor getoetst kan worden of het iets toevoegt aan de omgevingskwaliteit en daarmee aan de kwaliteit van de samenleving.

Scan deze code op je smart Phone om dit college meteen te bekijken.

Of klik op de onderstaande link.

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=BFLew0ClwMY

Onderwerpen per thema:

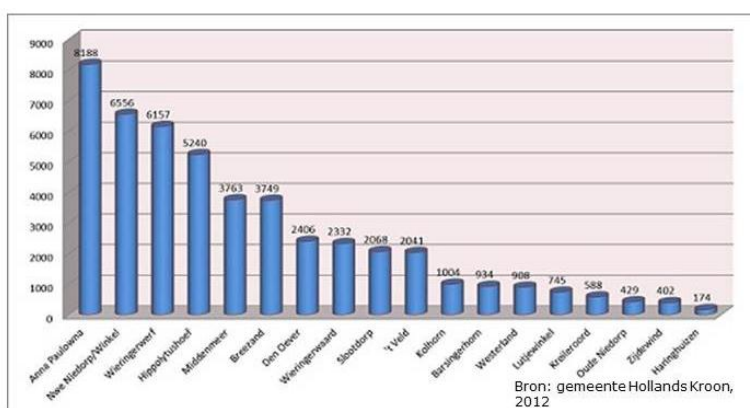
Wonen en zorg

1. Demografische ontwikkelingen:

Dit betreft de bevolkingsontwikkeling van Hollands Kroon: aantallen, samenstelling en kenmerken. Het is van belang om een beeld te hebben van ontwikkelingen als bevolkingsgroei, vergrijzing, ontgroening, kleinere en andere huishouden, culturele diversiteit en afname beroepsbevolking.

De gemeente Hollands Kroon

- Inwoners: 47.700 / huishoudens: 19.825
- 4 grote kernen: 55% van inwoners

Leeftijdscategorie

00 - 14 jaar:	18%
15 - 24 jaar:	11%
25 - 44 jaar:	23%
45 - 64 jaar:	30%
65 en ouder:	18%

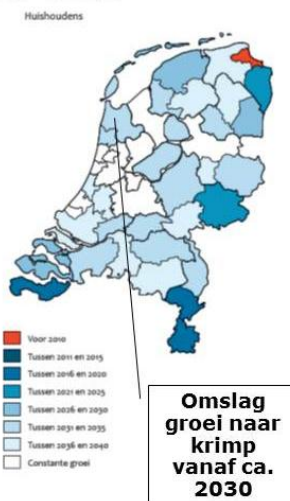
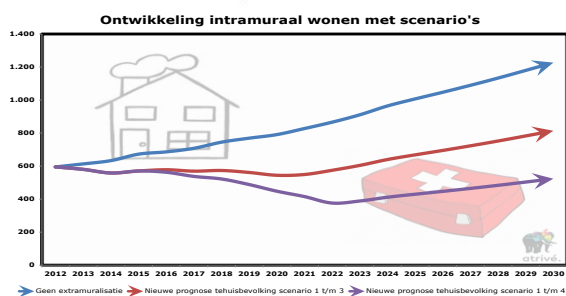
Nationaliteiten

Westerse alloctonen:	6%
Niet westerse alloctonen:	3%
Uit Turkije:	0%
Uit Marokko:	0%
Uit Suriname:	0%
Uit Antillen / Aruba:	0%
Overig niet westerse:	2%

Afnemende groeitrend

Kop van Noord-Holland:

Tot 2030 afnemende groeitrend, daarna krimp

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

[6.4 Bijl. 1a Woningmarktonderzoek Hollands Kroon.pdf](#)

[Demografische ontwikkeling Noord Holland](#)

[Foto Kop van Noord Holland](#)

[Regionale bevolkingsprognose](#)

[Ruimtelijke impact demografische ontwikkelingen](#)

[Balans van de leefomgeving](#)

<http://www.vanmeernaarbeter.nl/>

2. Onderwijs:

Het onderwijs wordt steeds meer geconfronteerd met een rol bij opvoedingstaken, bij de sociale samenhang in de buurt en begeleiding van (zorg)leerlingen. De invoering van de Wet Passend onderwijs geeft de scholen een zorgplicht om passend onderwijs aan te bieden aan iedere leerling die zich aanmeldt. Dit vraagt om goed en gekwalificeerd onderwijspersoneel, die mee beweegt met de veranderende behoefte. Een andere ontwikkeling is dat 'levensbeschouwing' van mensen steeds minder invloed heeft op de schoolkeuze terwijl de wetgeving nog uitgaat van invloed hiervan. Voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt geldt dat de scholen in het beroepsonderwijs zich steeds meer richten op specifieke sectoren. Scholen zoeken met werkgevers naar manieren om het onderwijs zo goed mogelijk op de praktijk te laten aansluiten.

3. Kwetsbare groepen:

De naar verwachting langdurige gevolgen van de crisis (minder overheidsmiddelen, stagnerende economie en beperkte groei van de werkgelegenheid) zal er toe leiden dat de groep mensen met een lage sociaal-economische status groter zal worden.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

[Armoede en schulden](#)

[Inventariserend onderzoek ouderenzorg in de kop van Noord Holland](#)

4. Mobiliteit:

In totaal zijn er in Hollands Kroon 24.090 personenauto's geregistreerd wat neerkomt op 67 personenauto's per vierkante kilometer. Daarnaast zijn er 4.995 bedrijfsmotorvoertuigen en 3.245 motoren geregistreerd in Hollands Kroon.

Personenauto's:	24.090
Bedrijfsmotorvoertuigen:	4.995
Motortweewielers:	3.245
Personenauto's per huishouden:	1
Personenauto's per km ² :	67

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<https://www.raivereniging.nl/ecm/?id=workspace://SpacesStore/b67a0af9-15a0-46a4-a0d4-29f08c3638d1>

<http://www.pbl.nl/publicaties/bereikbaarheid-verbeeld>

5. Huishoudens & burgerlijke staat:

Hollands Kroon telt 19.945 huishoudens met een gemiddelde grootte van 2,4 gezinsleden. 37% van de huishoudens hebben kinderen en 35% van de huishoudens hebben geen kinderen. De resterende 28% betreft 1-persoonshuishoudens (peildatum 2012).

Huishoudens		Burgelijke staat	
Aantal huishoudens:	19.945	Gehuwd:	46%
Waarvan met kinderen:	37%	Ongehuwd:	43%
Waarvan zonder kinderen:	35%	Gescheiden:	6%
Eenpersoonshuishoudens:	28%	Weduwe/wedenaar:	5%
Gem. huishoudengrootte:	2,4		

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.hollandskroon.incijfers.nl/>

<http://regionalebevolkingsprognose.kiwi.qdelft.nl/kiwidashboard.aspx>

6. Individualisering en gezinszin:

Het accent ligt steeds meer bij het individu. Mensen gaan op een andere manier met elkaar om. Deze ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de grootte van huishoudens, eisen aan communicatie en informatie, de verhouding werk/privé, maar ook voor de behoefte aan flexibele regelgeving. De

individualiseringstrend heeft onmiskenbaar grote gevolgen voor hoe onze samenleving functioneert en is ingericht. Ook de verhouding tussen overheid en burger verandert ook: de verzorgingsstaat transformeert naar een participatiesamenleving. Zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers en ondernemers vormen het uitgangspunt. Steeds meer zetten burgers zich in voor hun naasten (familie, vrienden of in de eigen buurt). Het initiatief komt weer meer van de burger, groepen burgers of andere partijen in de samenleving. Waar nodig scheidt de overheid voorwaarden, of ondersteunt of versterkt zij het initiatief van derden. De opkomst van coöperaties past bij de zoektocht naar een nieuwe rol en nieuwe arrangementen tussen overheid en markt.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

[Samenleving: solidariteit, vertrouwen, vertrouwen en het milieu](#)

7. Verandering in hiërarchie / Informalisering:

De sociale omgangsvormen zijn door de welvaart informeler geworden. Er zijn kleinere verschillen in opleidingsniveaus. Stand, verstand en welstand worden steeds meer bepaald door persoonlijke voorkeuren. Daarnaast zorgt informalisering voor een minder strikte scheiding tussen privé en openbaar (thuis en werk, / vrije tijd en arbeid). De overheid zal moeten inspelen op deze trend. Te veel formaliteit vertraagt het maatschappelijke en economische leven, te weinig kan leiden tot het aanvaarden van uiteindelijk onaanvaardbare gevolgen of risico's. De overheid bepaalt niet langer van bovenaf wat er moet gebeuren, maar is een van de partners in het samenspel om maatschappelijke opgaven en de oplossingsrichtingen die daarvoor nodig zijn in te vullen. Tijdelijke allianties en nieuwe samenwerkingsverbanden passen hierbij. De economische crisis, social media en nieuwe technologieën creëren een ander soort economie. De deeleconomie. Traditionele organisaties en structuren komen steeds meer onder druk te staan.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.sprout.nl/artikel/bedrijfsvoering/trends-voor-2014-1-hi%C3%ABrarchie-verdwijnt>

<http://tegenlicht.vpro.nl/afleveringen/2012-2013/transitienl.html>

<http://tegenlicht.vpro.nl/nieuws/2013/april/Kringlooeconomie.html>

<http://www.baaz.nl/content/delen-is-het-nieuwe-hebben-0>

<http://www.adformatie.nl/opinie/bericht/hoe-de-deeleconomie-merken-en-conversaties-kan-veranderen>

8. Informatisering en digitalisering:

Nederland is één van de de meest geïnformateerde landen ter wereld. Informatisering versterkt de individualisering, maar helpt ook om de nadelige effecten van individualisering op te lossen (bv. sociale media). Het Nieuwe Werken (HNW) is een visie waarbij recente ontwikkelingen in de informatietechnologie als aanjager gelden voor een betere inrichting en bestuur van het kenniswerk. Het gaat om vernieuwing van de fysieke werkplek, de organisatiestructuur en -cultuur, de managementstijl en niet te vergeten de mentaliteit van de kenniswerker en zijn manager. (Bron: Dik Bijl, Het Nieuwe Werken 2007). Thuiswerken vormt steeds vaker een goed alternatief waardoor werken steeds minder plaats afhankelijk wordt en makkelijker te combineren wordt met zorgtaken. Dit heeft ook effect op de behoefte aan kantoorruimte. Informatisering heeft ook een grote invloed op consumptiegedrag. Als gevolg daarvan nemen internetaankopen snel toe. De gevolgen van aankoopgedrag zijn nog moeilijk voorspelbaar maar zal zeker invloed hebben op de samenstelling van het winkelaanbod.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.marketingtribune.nl/media/nieuws/2014/03/nrc-media-insight-retail-crosschannel-retail-speelt-in-op-individualisering/index.xml>

9. Beleving & betekenis:

Beleveniseconomie en kan gezien worden als een proces van culturele verandering. Mensen willen veel 'beleven'. Dit vertaalt zich onder andere in een sterke behoefte aan evenementen en een breed aanbod aan recreatieve voorzieningen. De vergrijzing werkt een toenemende behoefte aan recreatieve voorzieningen in de hand. De groei van de vrijetijdsindustrie is al geruime tijd gaande en groeit gestaag. Deze sector zal de komende jaren fors blijven

groeien. Onderzoek wijst uit dat mensen in plaats van een belevenis ook steeds meer hechten aan betekenis: de overgang van een beleveniseconomie naar een betekenis-economie.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:
<http://gototalbranding.nl/customer-experience-beleveniseconomie/>

10. Veiligheid:

Diefstal en inbraak in woningen is in 2012 in Hollands Kroon gestegen met 0,0% tot een totaal van 113 ten opzichte van een jaar eerder. Het aantal inbraken in garages, schuren en tuinhuisen is gedaald met 12 delicten tot een totaal van 37. Diefstal uit en vanaf motorvoertuigen is het afgelopen jaar toegenomen. In 2011 is er 61 keer aangifte gedaan, in 2012 was dit 81. In totaal zijn er het afgelopen jaar 10 voertuigen gestolen wat een afname is van 23% ten opzichte van 2011. In 2012 is er in totaal 135 keer aangifte gedaan van bedreiging en mishandeling. Het aantal bedreigingen in 2012 is afgenomen met 8,2% tot 78, het aantal mishandelingen is afgenomen met 35,2% tot 57. Het aantal aangiften van vernieling in Hollands Kroon is met 23,9% afgenomen tot een totaal van 252. Het aantal straatroven en overvallen in Hollands Kroon is ten opzichte van 2011 gestegen tot 12. Waar er in 2011 nog 2 keer sprake was van een straatroof en 2 keer van een overval, ging dit in 2012 om 4 straatroven en 8 overvallen.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:
<http://www.trendsineiligheid.nl/>

Steekwoorden bij deze trends en ontwikkelingen: *wonen, veiligheid, zorg, onderwijs, krimp, vergrijzing, ontgroening en afname beroepsbevolking, ontstaan van georganiseerde chaos, ontstaan "geven, delen en lenen" systeem/economie, gelegenhedsmarkten, flexibiliteit, menselijke maat, toegevoegde waarde, persoonlijk contact, internet, sociale media, crowdfunding, vertrouwen.*

Ondernemen

1. Economie

Dit betreft ontwikkelingen van werk en inkomen in de breedste zin. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld werkgelegenheid en werkloosheid, de beroepsbevolking, opleidingen, inkomen en participatie. Ook is de huidige economie en haar ontwikkeling (de gevolgen van de crisis) een belangrijke ontwikkeling. Enerzijds is er sprake van processen als schaalvergroting door wereldwijde kapitaalstromen en internationale arbeidsmarkt hoogopgeleiden, Tegelijkertijd ontstaat hierdoor: o.a. minder grip, duurzaamheids-crisis en groeiende ongelijkheid. Deze trends vertalen zich naar nieuwe vormen van ondernemerschap.

Robuuste veranderingen: Tijd van grote groei is voorbij, Veranderende bevolkingssamenstelling, Van verzorgingsstaat naar burgerkracht.

In dynamische en onzekere tijd: Crisis: woningmarkt in het slop, Investeringsvermogen corporaties, 'Paniek' gemeenten i.v.m. crisis / financiën.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.vno-ncw.nl/SiteCollectionDocuments/Brochures/Grenzeloos%20groeien.pdf>

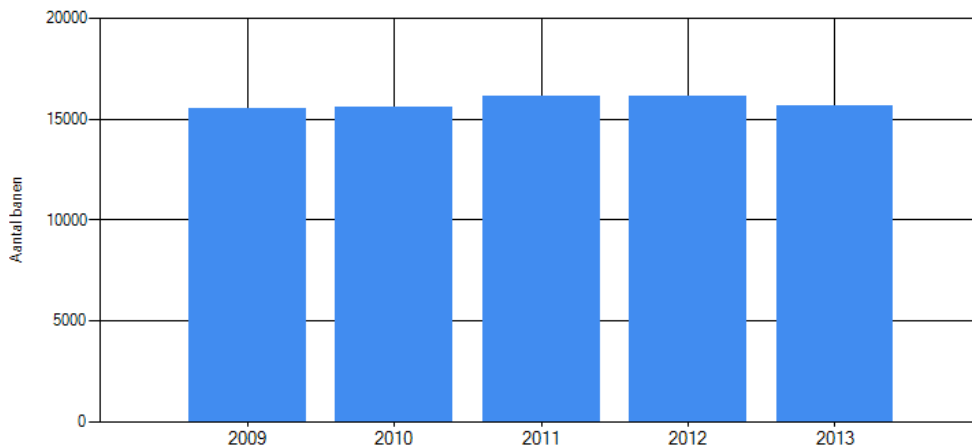
<http://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/circular-economy>

2. Werkgelegenheid:

De verdeling over de sectoren is sterk aan verandering onderhevig. Door internet verkopen staat de detailhandel onder druk. De marktomstandigheden voor detailhandel zijn aan het veranderen. Dit vindt niet alleen zijn oorzaak in de economische of financiële crisis. Meerdere ontwikkelingen zorgt ervoor dat we rekening moeten houden met ingrijpende veranderingen in de detailhandel. Demografische ontwikkelingen, het gemak van internet, groeiende schaalgroottes. Deze ontwikkelingen gaan ook weerslag krijgen in de ruimtelijke structuur. De verwachting is dat er steeds minder behoefte zal zijn naar fysieke winkels. In plaats van een groeiemarkt wordt de winkelmarkt steeds meer een verdringingsmarkt. Sterke formules winnen de slag met de zwakkere en grotere winkels winnen het van de kleine, en ook de grote en sterke winkelgebieden winnen het van de kleine.

In 2013 waren er in de gemeente Hollands Kroon 15.670 banen verdeeld over 4.790 werkgevers. Hierin zijn zowel fulltimers, parttimers en uitzendkrachten meegenomen. In 2012 waren dit nog 16.130 banen, wat een afname is van 2,94%.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

http://www.seo.nl/uploads/media/2014-55_STAN_Arbeidsmarktbarometer_Noord_Holland_2014.pdf

3. Agrarische functie

Van 35.000 ha gemeentelijk landoppervlak is ruim 27.000 ha landbouwgrond; het grootste deel van de gemeente wordt beheerd door agrarische ondernemers. Hollands Kroon herbergt de meeste landbouwbedrijven (ruim 600!) in de provincie Noord-Holland; de ondernemers in de gemeente zijn de grootste agrarische werkgever in de regio. In Hollands Kroon worden ruim 4.000 ha pootaardappelen geteeld; ca. 12% van het totale Nederlandse pootgoedareaal. Het bollengebied in Hollands Kroon maakt deel uit van het grootste aaneengesloten bollengebied ter wereld. De bedrijfsopvolging is in Hollands Kroon, in tegenstelling tot het landelijk beeld, positief; onder meer als gevolg van 2 actieve agrarische jongerenverenigingen. Hollands Kroon maakt deel uit van de Greenport Noord-Holland Noord

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/uw-sector/agrarische-sector/trends-en-ontwikkelingen-agrarische-sector.html>

http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL_2013_Hoofdrapport_Het%20energieke%20platteland_769.pdf

4. Meer/grotere groepen inactief op de arbeidsmarkt

Het percentage mensen dat in 2040 niet meer of nog niet participeert op de arbeidsmarkt zal, vooral door de vergrijzing, landelijk zijn toegenomen tot ruim 43%.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

https://www.werk.nl/xpsitem/wdo_013012

5. Mobiliteit

Het totaal aantal verplaatsingen per auto is in 20 jaar toegenomen met ongeveer 30% waarvan de helft van de toename te maken heeft met woon/ werk verplaatsingen. Daarnaast hebben vooral visites en recreatieve verplaatsingen een belangrijk aandeel in de toename.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

http://themasites.pbl.nl/balansvande leefomgeving/2014/wp-content/uploads/2014/PBL_2014_Balans-van-de-Leefomgeving-2014_1308.pdf

6. Het nieuwe winkelen

De verkopen op internet nemen met 20 procent per jaar toe. Klanten kopen anders dan vroeger. Bewuster maar ook selectiever en ze zijn minder loyaal. De recessie maakt het er niet gemakkelijker op. Het is een kwestie van aanpassen om te overleven voor winkeliers, bedrijven en fabrikanten, want de klant dicteert de toekomst. Nieuwe technieken en faciliteiten bieden, maar vooral inspelen op de wensen van klanten wordt de uitdaging van de toekomst (Bron: Cor Molenaar, 2012).

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.inretail.nl/pages/729/Marktonderzoeken/Het-Nieuwe-Winkelen-De-tien-trends-van-retail2020.html>

7. Financiële crisis

De bankencrisis, gevolgd door de financiële crisis en recentelijk de eurocrisis heeft grote gevolgen voor de samenleving. Het is direct merkbaar dat de schulden zijn toegenomen en de overheid grote moeite heeft om het begrotingstekort niet verder te laten oplopen. De overheid moet daarvoor flink bezuinigen. Door onzekerheid op de markt zijn financiële instellingen meer terughoudend en neemt de bereidheid om krediet te verstrekken aan het bedrijfsleven af. Wat de gevolgen op langere termijn zullen zijn is moeilijk te voorspellen, maar het is van belang de ontwikkelingen te volgen en flexibel in te spelen op gewijzigde omstandigheden.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.vn.nl/Archief/Economie/Artikel-Economie/Waar-ligt-de-toekomst-van-onze-economie.htm>

Steekwoorden bij deze trends en ontwikkelingen: *bedrijventerreinen, detailhandel/winkelen, werken, mobiliteit, energie, robotisering, 3d printen, consumptie via internet, privacy, informatie, smart-city, efficiëntie door informatietechnologie.*

Groen

1. Energie

De verwachting is dat we ten gevolge van de klimaatverandering vaker te maken krijgen met extremere weersomstandigheden (meer hierover onder het kopje water). Lange tijd heeft Europa energie kunnen produceren uit eigen fossiele brandstoffen. Het gestegen energieverbruik en de langzame uitputting van de eigen Europese voorraden heeft er echter voor gezorgd dat lidstaten van de Europese Unie steeds afhankelijker zijn geworden van buitenlandse energieleveranciers. Deze afhankelijkheid werd bijvoorbeeld duidelijk toen de EU in 2009 in een energiecrisis terechtkwam nadat Rusland zijn gastoevoer naar Oekraïne had afgesloten vanwege een prijsconflict. Door de huidige crisis in Oekraïne Toont de actualiteit van dit onderwerp maar weer eens aan.

Naar verwachting zal de wereldwijde energiebehoefte alleen maar verder stijgen, terwijl de productie minder hard toeneemt. Dit kan voor de EU in de toekomst leiden tot (extreem) hoge energieprijzen en instabiele energieleveringen. Deze situatie kan niet alleen zorgen voor economische tegenspoed, maar ook voor sociale onrust, omdat huishoudens en bedrijven niet meer normaal kunnen functioneren.

Om dit te voorkomen heeft de Europese Commissie beleid opgesteld om de Europese energievoorziening veilig te stellen.

De oplossing is een combinatie van maatregelen. Naast het zeker stellen van de gastoevoer en het bevorderen van energiebesparing, zal ook gezorgd moeten worden voor alternatieven voor olie en gas. Er moet bijvoorbeeld gekeken worden naar een mix van verschillende energiebronnen, zoals windenergie, biobrandstoffen en fossiele brandstoffen.

De Europese Commissie heeft in 2014 voorstellen gedaan voor het Europese beleidskader voor klimaat en energie tot 2030. Onderdeel van deze voorstellen is het vaststellen van doelen voor het verminderen van de broeikasgasemissies met 40% ten opzichte van 1990, het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie naar 27% en het realiseren van 30% energiebesparing. Het gaat daarbij om doelen voor de EU als geheel voor het jaar 2030. Naast deze doelstellingen voor het jaar 2020 hebben Europese regeringsleiders zich al eerder uitgesproken voor een vermindering van broeikasgasemissies met 80-95% in 2050. Deze maatregelen zullen ongetwijfeld ook voor Hollands Kroon de nodige gevolgen hebben. Gevolgen die ook in het landschap duidelijk zichtbaar kunnen zijn.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

<http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2014-eu-doelen-klimaat-en-energie-2030-impact-op-nederland_01394.pdf

<http://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikel/2294-vormgeven-aan-energielandschappen>

<http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL-2012-Hoe-pas-je-energielandschappen-in.pdf>

2. Ecologie

Een veranderend klimaat heeft ook gevolgen voor de ecologie. Voorbeelden daarvan zijn de migratie van soorten als de eikenprocessierups naar Nederland, de sterke algenbloei in extreme warme perioden met gevolgen voor de zwemwaterkwaliteit en toenemende risico's op bosbranden met alle ecologische gevolgen van dien.

3. Grondstoffen /Energieprijzen

Energieprijzen zijn de laatste decennia flink gestegen. De kosten van het wonen en vervoeren worden meer dan ooit bepaald door de energie. Evenals autogebruik zal de consument bij de aanschaf van een woning steeds vaker kijken naar het totaal van de kosten, dat wil zeggen naast de aanschaf en financiering ook naar de gebruikslasten. Daaruit volgt ook een toenemende belangstelling voor duurzaam bouwen. Ook voor vervoersdoeleinden wordt steeds vaker door de consument gekozen voor (deels) elektrisch vervoer zowel bij autoverkeer als bij scooter en fietsgebruik.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

http://themasites.pbl.nl/balansvandeleeftomgeving/2014/wp-content/uploads/2014/PBL_2014_Balans-van-de-Leeftomgeving-2014_1308.pdf

Steekwoorden bij deze trends en ontwikkelingen: bodem en lucht, landbouw, **agrarisch**, landschap, milieu, natuur

Toerisme en recreatie

1. Veranderlijke en veeleisende consumenten willen maatwerk, zelf maken en regelen;
2. Nieuwe generatie ziet economische groei als opbouw van ecologische schuld, zij willen circulaire economie en transitie naar energieneutraal;
3. Snelle technologische ontwikkelingen: we zijn altijd en overal verbonden, we delen en verzamelen online;
4. Economische realiteit vereist nieuwe business modellen.

bron: startdocument visie NL gastvrijheidseconomie 2025

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

Steekwoorden bij deze trends en ontwikkelingen: archeologie, cultuuri

Water

1. Klimaat

- Het gaat vaker en vooral heviger regenen
- De zeespiegel stijgt terwijl onze bodem daalt
- Wind maakt golven krachtiger
- Gletsjers smelten
- Extremere afvoer rivieren (hoog én laag)
- Langere perioden van droogte

De verwachting is dat we ten gevolge van de klimaatverandering vaker te maken krijgen met extremere weersomstandigheden. Meer neerslag in een kortere periode betekent dat een grotere piekbelasting van

regionale en stedelijke watersystemen. Ook worden de rioleringsstelsels zwaarder belast. Het gaat hierbij om klimaatadaptie en het vergroten van waterbergend vermogen in de openbare ruimte of het accepteren van toename van schaal/frequentie van wateroverlast maar aan de andere kant ook kans op droogte en hittestress (verkoeling door groen en water in de openbare ruimte). Een ander indirect effect van klimaatverandering is stijging en grotere variatie van de grondwaterniveaus.

Voor meer informatie kunt u de volgende documenten bekijken:

http://themasites.pbl.nl/balansvande leefomgeving/2014/wp-content/uploads/2014/PBL_2014_Balans-van-de-Leefomgeving-2014_1308.pdf

<https://www.hhnk.nl/document.php?m=1&fileid=1963&f=39eda575ba8eddbd090e7172512f5f4c&attachm ent=1&c=2518>

<http://www.deltacommissie.com/>

<http://www.natuurinformatie.nl/ndb.mcp/natuurdatabase.nl/i000877.html>

<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/begrotingen/2014/09/16/deltaprogramma-2015/deltaprogramma-2015.pdf>

Steekwoorden bij deze trends en ontwikkelingen: *water (algemeen), verzilting, bodemdaling, zeespiegelstijging, meerlaagsveiligheid, delta programma.*

Beleidsontwikkelingen

Decentralisatie van taken

De afgelopen jaren zijn steeds meer taken overgedragen van het rijk naar andere overheden en vooral de gemeenten. Gemeenten hebben direct contact met de burger, zitten dicht op de problematiek en kunnen veel meer maatwerk leveren.

http://www.coelo.nl/images/artikelen/Decentralisatie_en_gemeentelijke_opschaling.pdf

Burgerschap en overheid

De overheid trekt zich steeds meer terug en de verzorgingsstaat wordt op een andere manier ingericht. Deze terugtrekkende overheid rekent erop dat de burger haar verantwoordelijkheid neemt en meer gaat zorgen voor zichzelf, zijn naaste en zijn omgeving. Dit speelt zich af op het gebied van de sociale, maar ook bij maatschappelijke

ondersteuning en de zorgsector (zoals bij de mogelijke decentralisatie van taken vanuit de AWBZ naar de WMO en de transitie van de jeugdzorg).

Van regio tot buurt

De toekomst van de gemeente ligt in de regio.: een sterke gemeente kan niet zonder haar regio. Dit vraagt om een schielsprong in het denken en handelen. Sommige vraagstukken zijn alleen op regionaal niveau goed op te pakken. Denk hierbij aan de woningbouwopgaven en bedrijventerreinen.

Gemeente Hollands Kroon en Schagen zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg, de begeleiding en dagbesteding van mensen die langdurige zorg nodig hebben en de sociale participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hollands Kroon organiseert de zorg en hulp dichterbij u; met wijkteams. Iedereen die echt zorg nodig heeft, wordt geholpen.

Partnerschap

Zowel in het ruimtelijke, als in het sociale en het economische domein vraagt de huidige samenleving om nieuwe vormen van samenwerking. De complexiteit van de vraagstukken waar we voor staan, maar ook het ontbreken van voldoende middelen (geld, invloed) bij één partij maken dat er altijd sprake zal moeten zijn van partnerschappen. Dit vraagt ook om een andere rol van de gemeente waarbij zij soms regisseert, soms faciliteert en soms partijen tot elkaar brengt.

Regionale projecten

Regionale Sociale Agenda Kop van Noord-Holland

<http://www.wmowonen-nh.nl/files/2012/rsa-kop-van-noord-holland>

De Kop werkt!

<http://www.dekopwerkt.nl/wp-content/uploads/2014/02/Infographic-Foto-Kop-van-NH.pdf>

Informatie sites

<http://www.hollandskroon.incijfers.nl/>

<http://www.siob.nl/media/documents/trends-in-de-samenleving-2.PDF>

<http://www.pbl.nl/>

<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/03/13/structuurvisie-infrastructuur-en-ruimte/structuurvisie-infrastructuur-en-ruimte-4.pdf>

<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/06/17/rijksbrede-trendverkenning/rijksbrede-trendverkenning.pdf>